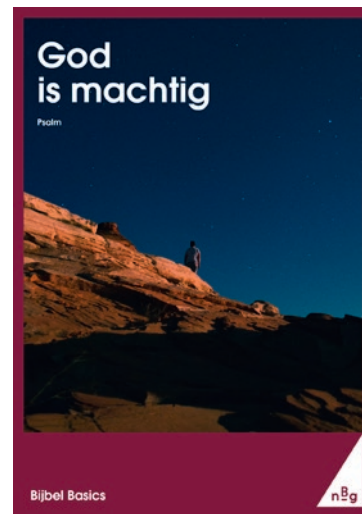

Inleiding

Bijbel Basics is de kinder(neven)dienstmethode van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap. Met Bijbel Basics brengt het NBG de Bijbel dichtbij. De methode is zo opgebouwd dat kinderen tussen de vier en twaalf jaar na acht jaar de tweehonderd meest essentiële bijbelverhalen twee keer gehoord en verwerkt hebben. Zo leggen we een brede basis voor de bijbelopvoeding van kinderen, en doen we tegelijkertijd recht aan de rijkdom van de Bijbel.

Bijbel Basics bestaat uit:

- 200 essentiële verhalen uit de Bijbel
- verwerkingsmateriaal bij het bijbelverhaal voor kinderen van **4-8 jaar** en **8-12 jaar**
- een wekelijkse e-mail met het materiaal voor die week

Wat maakt Bijbel Basics uniek?

- ✓ dicht bij de Bijbel
- ✓ dicht bij het kind
- ✓ gratis en digitaal verkrijgbaar
- ✓ geschikt voor kleine en grote groepen

Deze handleiding bestaat uit toelichting bij de onderdelen van het materiaal en achtergrondinformatie.

Uitleg bij Bijbel Basics

HANDLEIDING

Hoe zit het materiaal in elkaar?

Voordat je met *Bijbel Basics* aan de slag gaat, is het handig om te weten hoe het materiaal is opgebouwd. Het materiaal voor elke zondag bestaat uit drie delen:

- *Vorbereitung*: hiermee kun je de kinderdienst thuis voorbereiden.
- *Bouwstenen van de zondag*: dit is het materiaal voor tijdens de kinderdienst.
- *Werkbladen*: deze kun je printen en uitdelen aan de kinderen.

Voor grote en kleine groepen

Alle onderdelen uit het materiaal die hieronder genoemd worden, zijn 'bouwstenen'. Dat betekent dat je steeds kunt kiezen welke onderdelen je wel of geen plaats geeft in de kinderdienst. Zo kan de kinderdienst volledig op maat gemaakt worden, voor zowel grote als kleine groepen.

Het bijbelverhaal staat steeds centraal. Daarnaast kun je bijvoorbeeld de gespreksvragen gebruiken en alle opdrachten doen. Of juist het idee om de kinderdienst mee te beginnen, het gebed en één opdracht.

Bij de bouwstenen vind je soms ook tips om te variëren. Bijvoorbeeld als de groep groter of kleiner is, of als er vooral wat jongere of juist oudere kinderen aanwezig zijn.

Door de verschillende bouwstenen kan het materiaal gebruikt worden in kinderdiensten die alleen tijdens de preek zijn, maar ook bij diensten die de volledige kerkdienst beslaan.

Leeftijdsgroepen

Het materiaal is gemaakt voor twee leeftijdsgroepen: kinderen van **4-8 jaar** en kinderen van **8-12 jaar**. Dit betekent dat je zelf kunt kiezen in welke groep de kinderen van 8 jaar het beste passen. Dit zal per kerk en per kind verschillen.

De jongste groep wordt soms ook nog onderverdeeld in kinderen tussen de 4-6 en 6-8 jaar oud. Ook dan kun je kijken wat het beste past bij jouw groep.

Brief voor de ouders

Er is aan het begin van een blok met verhalen (zoals bij de verhalen over Abraham) ook altijd een brief voor de ouders. Die brief kun je doorsturen. Zo weten de ouders ook waar het de komende weken over gaat, en kunnen ze daar thuis verder over praten met hun kinderen. En als er iets meegenomen moet worden van huis, geven we dat hier ook aan.

Informatie voor de predikant

Er is ook altijd informatie voor de predikant aan het begin van een blok verhalen. In dit document staan alle ideeën voor in de kerkdienst op een rijtje. Zo kan een predikant of kinderwerker snel zien welke werkvormen er bedacht zijn.

Voorbereiding

1. INLEIDING OP HET PROJECT

In de Adventstijd en in de Veertigdagentijd is er een project voor de kinderen. Met een lied en iets om in de kerkdienst te doen. Als er een project is, leggen we daar hier meer over uit.

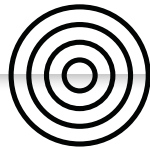
2. INLEIDING BIJ DEZE ZONDAG

Hier vind je in een paar zinnen de lijn van het verhaal en het thema van deze zondag.

3. CONTEXT VAN DE BIJBELTEKST

Hier vind je de context van het bijbelverhaal, of lees je meer over het bijbelboek waarin het verhaal staat. Zo kun je meer ontdekken over de grotere lijnen in een bijbelboek, of over andere verhalen en teksten met hetzelfde thema.

4. UITLEG VAN DE BIJBELTEKST

Deze tekst geeft je meer achtergrondkennis bij het bijbelverhaal. Er wordt iets dieper ingegaan op het verhaal: Waar gaat het verhaal eigenlijk over? Wat wil dit verhaal ons vertellen? Hoe past dit verhaal in de wereld van de Bijbel?

5. UIT DE BIJBEL

Voor de kinderen van **4-8 jaar** geven we steeds een korte bijbeltekst uit het verhaal mee op een speciaal kaartje voor de kinderen. Zo leren ze spelenderwijs mooie bijbelteksten kennen.

Ook voor de kinderen van **8-12 jaar** is er een kaartje met een bijbeltekst. Die tekst staat ook afgedrukt op hun werkblad. Zo ontdekken ook zij waar het deze zondag over gaat.

6. WAT HEB JE NODIG?

Hier vind je een overzicht van de verschillende materialen die je nodig hebt voor deze zondag. Zo zie je in één oogopslag of er van tevoren dingen gekocht of meegenomen moeten worden, of wat je eventueel kunt voorbereiden voor de opdrachten.

Tips

- Je kunt mooie, gedrukte, full colour kaartjes met de bijbeltekst bestellen via shop.bijbelgenootschap.nl.
- Als je kaarten zelf print, koop dan aan het begin van het seizoen een pak dikker papier.
- Print de kaartjes van tevoren en knip ze uit; doe dit eventueel voor meerdere zondagen tegelijkertijd.
- Knutsel met elkaar een mooi doosje om de kaartjes in te bewaren!

De bouwstenen van de zondag

In de kerkdienst

7. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Hier geven we tips om iets samen met de kinderen in de kerkdienst te doen. Zo weten de kinderen en hun ouders waar het in de kinderdienst over zal gaan. Als er tijdens de kerkdienst geen ruimte voor is, kun je dit idee natuurlijk ook gebruiken tijdens de kinderdienst zelf. De suggesties voor de kerkdienst zijn ook te vinden in een apart document bij de downloads van elke zondag. Zo kun je de ideeën makkelijk doorgeven aan de voorganger.

Tips

- Zorg ervoor dat het voor de kinderen duidelijk is dat je met hen in gesprek bent. Praat dus niet over de kinderen heen, en zorg er altijd voor zij zich serieus genomen voelen. Dan zullen ze nog meer meenemen uit het gesprek, het proefje of het spel.
- Laat de kinderen merken dat hun antwoorden altijd iets moois opleveren. Het is *nóóit* de bedoeling dat er om de kinderen gelachen wordt.

We wisselen verschillende ideeën en werkvormen met elkaar af. De ene keer is er een gesprek over het thema van de kinderdienst, de andere keer wordt het thema duidelijk gemaakt met een proefje of door een korte spelvorm. Op deze manier zorgen we voor variatie voor de kinderen. Andere werkvormen dan een gesprek vragen soms wel meer voorbereiding van de predikant of de kinderwerker. We kiezen hiervoor omdat het kindermoment zo voor iedereen in de dienst verrassend en prikkelend blijft.

Kinderen die het spannend vinden om voor in de kerk iets te zeggen, voelen zich soms met andere vormen beter op hun gemak. In alle suggesties die we doen, zetten we het kind voorop. We nemen hen, en het bijbelverhaal, serieus. Natuurlijk is het altijd mogelijk om toch te kiezen voor een gesprek tijdens het kindermoment. Elke zondag biedt hiervoor genoeg materiaal.

In de kinderdienst

8. OM TE BEGINNEN

Hier vind je een idee om de kinderdienst mee te beginnen. Zo maak je de kinderen op een leuke manier nieuwsgierig naar het thema. Vaak kun je dit idee ook in de kerkdienst gebruiken.

9. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Elke week bieden we een gebed aan dat als voorbeeld kan dienen om aan het begin van de kinderdienst uit te spreken.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

10. BIJBELTEKST

Voor de kinderen van **4-8 jaar** is er iedere week een kort verhaal met een grote illustratie. Dit verhaal kan voorgelezen worden, of naverteld. De illustratie kun je voor, tijdens of na het verhaal aan de kinderen laten zien, op een printje of via het scherm van een tablet, laptop of digibord. Deze illustratie kun je natuurlijk ook uitprinten voor de kinderen. Dan kunnen ze hem meenemen naar huis.

Met de kinderen van **8-12 jaar** kun je de bijbeltekst zelf lezen. In het materiaal staat de bijbeltekst uit de Bijbel in Gewone Taal (BGT), maar we raden aan om het uit de Bijbel zelf te lezen. Zo gaan kinderen de Bijbel echt herkennen en zien ze ook waar een verhaal in de Bijbel staat. De BGT biedt een tekst die voor kinderen goed te begrijpen is, maar voel je vrij om voor een andere vertaling te kiezen.

Tip

De Bijbel in Gewone Taal is ook erg geschikt om door de kinderen zelf te laten (voor) lezen.

De bouwstenen van de zondag

11. WEETJES

Elke zondag bieden we ook weetjes die iets uitleggen over de tijd van de Bijbel. Deze weetjes kunnen je helpen bij de voorbereiding van de zondag. Ze staan ook op het werkblad voor de oudste groep. Zo kunnen de kinderen ze thuis nog eens nalezen. Wilt u nog extra informatie? Op debijbel.nl staan topics over diverse onderwerpen, archeologische tekeningen, video's en afbeeldingen uit diverse kinderbijbels.

12. OM OVER TE PRATEN

Voor beide leeftijdsgroepen zijn er in *Bijbel Basics* gespreksvragen opgenomen. Er zijn verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kunnen de kinderen opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Maar over de denkvragen kun je met elkaar blijven nadenken. Daarom zijn er ook geen foute antwoorden! Kinderen zijn zelf goed in staat om antwoorden te bedenken en vragen te stellen bij een verhaal. Ze hebben vaak al allerlei ideeën bij een verhaal, of ze zijn ergens nieuwsgierig naar. Het is belangrijk om rustig de tijd te nemen voor het gesprek. Zorg voor een veilige, vertrouwde sfeer. Geef echte aandacht aan de kinderen en hun antwoorden, ideeën, vragen en opmerkingen. Kortom: neem kinderen serieus, en denk samen met hen na over de verhalen, over God en over het leven.

13. OM TE ZINGEN

Regelmatig bevat het materiaal ook een lied om met elkaar te zingen, bijvoorbeeld in de weken voor Kerst en Pasen. Op andere momenten zijn er soms liedsuggesties om zelf op te zoeken.

14. OM TE DOEN

Voor de kinderen van **4-8 jaar** hebben we één of twee opdrachten verzonnen die aansluiten bij het verhaal en het thema van de zondag. Soms worden er ook opties gegeven die aansluiten bij de leeftijden van 4-6 jaar en van 6-8 jaar. Als dat nodig is, staan de opdrachten op een werkblad dat gekopieerd en uitgedeeld kan worden. Zo kunnen de kinderen de opdracht thuis ook afmaken, of nog een keer spelen of doen.

Voor de kinderen van **8-12 jaar** zijn er altijd minstens twee opdrachten waaruit gekozen kan worden. De ene opdracht is meestal een soort puzzel, een korte doe-opdracht of quiz. De andere opdracht is meestal een proefje of een spel, in de vorm van een strip. Deze opdrachten staan op een werkblad dat de kinderen mee naar huis krijgen. Op dit werkblad staan ook de bijbeltekst en de weetjes.

Tip

Geef de oudste groep een (mooie) map mee om de werkbladen in te bewaren. Zo kunnen ze in de loop van de tijd een eigen map vol weetjes, bijbelteksten en leuke opdrachten vullen.

15. ZEGEN

Als de groepen niet meer terugkomen in de kerkdienst, is er de mogelijkheid om een zegen met elkaar uit te spreken. Deze zegen komt uit Numeri 6:24-25, en sluit aan bij de zegen die in veel kerken aan het einde van de dienst uitgesproken wordt.

WERKBLADEN

4-8 jaar

Voor de *jongste groep* zijn er altijd minstens twee werkbladen:

- de kaartjes met de bijbeltekst voor deze groep, die je kunt bestellen via shop.bijbelgenootschap.nl. Maar je kunt ze ook zelf printen, op stevig papier plakken, en uitdelen.
- de bijbelillustratie: deze kun je online laten zien, of printen en meenemen. Je kunt de illustratie natuurlijk ook af en toe voor alle kinderen printen, zodat zij deze mee kunnen nemen.

Als er werktekeningen of andere dingen op papier nodig zijn voor deze groep, vind je ze ook op een werkblad.

8-12 jaar

Voor de *oudste groep* is er ook altijd een werkblad. Vaak bestaat dit uit twee delen.

Op deze werkbladen vind je:

- de weetjes
- de bijbeltekst die centraal staat voor deze groep
- de opdrachten, zoals de strip

Achtergrondinformatie

ACHTERGRONDINFORMATIE BIJ HET MATERIAAL

Dit kinderdienst-materiaal is gemaakt door het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG). Het NBG heeft veel kennis en ervaring op het gebied van theologie, bijbelwetenschap en pedagogiek.

We vinden het belangrijk om zowel de Bijbel als het kind centraal te stellen en serieus te nemen. Daarom werken we vanuit de volgende twee uitgangspunten:

- **De Bijbel en de wereld van de Bijbel staan centraal**
De verhalen in de Bijbel zijn heel krachtig. Zij vertellen zelf een verhaal, en worden van generatie op generatie doorgegeven.
In ons materiaal blijven we dicht bij de bijbelverhalen. De hervertellingen voor de jongste groep sluiten aan bij de bijbeltekst. Voor de oudste groep bieden we de bijbeltekst uit de Bijbel in Gewone Taal aan.
We bieden extra informatie aan bij de verhalen en bij de tijd en de omgeving van de Bijbel. Zo kunnen de verhalen zelf tot de kinderen spreken.

- **Het kind staat centraal**

Kinderen kunnen zelf nadenken over bijbelverhalen en hun betekenis. Ze hebben vaak al ideeën en vragen bij de verhalen. Daarom is het belangrijk om goed te kijken en luisteren naar de kinderen: Wat vinden zij mooi of leuk? Waar zijn ze nieuwsgierig naar? Hoe denken zij over wat er in het verhaal gebeurt? Het is belangrijk kinderen serieus te nemen wanneer je met hen met de Bijbel aan de slag gaat. Daarom:

- sluit ons materiaal aan bij de godsdienstpedagogische stroming van de kindertheologie. Het kind en zijn of haar manier van denken krijgt alle ruimte.
- zijn vorm en inhoud afgestemd op de taal, het denkniveau en de belevingswereld van kinderen van **4-8 jaar** en van **8-12 jaar**.
- houden we rekening met de verschillende (leer)voorkeuren van kinderen. De informatie en opdrachten zijn heel divers, zodat kinderen op verschillende manieren worden aangesproken.

HET NEDERLANDS-VLAAMS BIJBELGENOOTSCHAP

Het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG) brengt de Bijbel dicht bij mensen. Dat doen we al meer dan 200 jaar. In de Bijbel horen wij dat God van mensen houdt. Daarom willen we dat mensen in Nederland, Vlaanderen en overal op de wereld de Bijbel kunnen lezen.

In Nederland...

Het NBG wil dat zoveel mogelijk mensen de Bijbel kunnen lezen en begrijpen. Daarom maken we eigentijdse vertalingen zoals de Bijbel in Gewone Taal en de NBV21. Speciaal voor kinderen is er *Bijbel Basics* en de *Samenleesbijbel*. Al onze vertalingen en extra achtergrondinformatie zijn te vinden op dé bijbelwebsite van Nederland: debijbel.nl.

... en in het buitenland

Samen met zo'n 150 bijbelgenootschappen vertalen en verspreiden we de Bijbel overal op de wereld. Dat is hard nodig, want nog steeds hebben veel mensen geen bijbel in hun eigen taal. Zo zorgden we de afgelopen jaren voor luisterbijbels in Ethiopië en kinderbijbels in Oekraïne, en verspreidden we een miljoen bijbels op Cuba.

... samen met jou

Het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap brengt de Bijbel dichtbij dankzij de steun van leden en donateurs. Lees meer over ons werk en hoe jij ons kunt helpen op bijbelgenootschap.nl.

Meer informatie

Postbus 620, 2003 RP Haarlem
bijbelgenootschap.nl
t 023 514 61 46

Groenenborgerlaan 149,
2020 ANTWERPEN
bijbelgenootschap.be
t 078-48 44 86

